

การรับรู้และการยอมรับของผู้บริโภคในการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในการจำหน่ายสินค้าประเภทเนื้อสัตว์

ธีรธรรม เปี่ยมคุณธรรม*
ดร.กฤษณ์ ธีรธรรม**



บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ การยอมรับของผู้บริโภค และปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) สินค้าประเภทเนื้อสัตว์ในประเทศไทย โดยการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 500 คนในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างเรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับมีความสัมพันธ์กับระดับความถี่ในการซื้อ

เนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต นอกจากนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับช่วยให้สามารถเลือกซื้อเนื้อสัตว์เพื่อการบริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้น และมีความเห็นว่าควรซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบการตรวจสอบ ผลจากการวิจัยช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถตัดสินใจนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในธุรกิจ เพื่อเพิ่มคุณภาพและความปลอดภัยในการบริโภคเนื้อสัตว์ของผู้บริโภคในประเทศไทยต่อไป

* นิสิตในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการตลาด คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ที่ปรึกษาโครงการพิเศษ)

Abstract

The objectives of this research are to study consumer perception, acceptance and factors affecting the traceability system for meat products in Thailand. The samples are collected from 500 meat consumers in Bangkok. The results found that the consumer perception of traceability system was related to the frequency of buying meat products from supermarkets. Furthermore,

consumers think that traceability system can help them to make buying decision of meat safer and consumers should buy meats that have traceability system rather than without the system. Results from this research can help entrepreneurs to make decision on implementing traceability system for increasing quality and safety in meat product consumption in Thailand.



บทนำ

ปัจจุบันผู้บริโภคในประเทศต่างๆ ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของอาหารมากขึ้น เพราะหากคุณภาพของอาหารที่บริโภคเข้าไปไม่ดีย่อมส่งผลต่อสุขภาพร่างกายโดยตรง ประเทศที่พัฒนาแล้วได้ให้ความสำคัญกับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์อาหาร และความปลอดภัยของอาหาร (Food Safety) เพราะผู้บริโภคต้องการบริโภคอาหารที่มั่นใจว่าปราศจากเชื้อโรคและการปนเปื้อนสารเคมี นอกจากนี้ ภาครัฐยังให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของอาหาร ซึ่งทางกรมปศุสัตว์ได้จัดตั้ง “โครงการเนื้อสัตว์อนามัย” โดยเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2543 ถึงปัจจุบัน ภายใต้สัญลักษณ์ “Q” เครื่องหมายนี้แสดงว่ามีการรับรองตั้งแต่ระดับไรนาจนถึงผู้บริโภค และยังเป็นการผลักดันให้มีการผลิตเนื้อสัตว์ที่ปลอดภัยจากสารตกค้างและเชื้อโรค เพื่อให้ผู้บริโภคมีทางเลือกที่จะซื้อสินค้าที่มีคุณภาพและความปลอดภัยมากขึ้น (โครงการเนื้อสัตว์อนามัยกรมปศุสัตว์, 2552)

จากการที่ผู้บริโภคให้ความสำคัญเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหาร และภาครัฐได้ให้การส่งเสริมมากขึ้นทำให้เกิดแนวคิดในการพิสูจน์แหล่งที่มาและความปลอดภัยและสารปนเปื้อนของอาหารขึ้น โดยประเทศที่ให้ความสำคัญและได้มีการจัดทำระบบนี้ ได้แก่ สหภาพยุโรป แคนาดา ออสเตรเลีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เป็นต้น โดยมีการกำหนดว่าผลิตภัณฑ์ที่จะนำเข้าสู่ประเทศต่างๆ เหล่านี้จะต้องผ่านระบบการตรวจสอบย้อนกลับเสียก่อนจึงจะนำเข้าประเทศได้

ระบบของการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์อาหารสามารถตรวจสอบที่มาของปัญหาของอาหารได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยของอาหาร เพราะไม่เพียงแต่จะเป็นการควบคุมคุณภาพในเชิงปฏิบัติการของการผลิต และการบริหารจัดการควบคุมคุณภาพ

และต้นทุนการผลิตเท่านั้น ระบบนี้ยังมีส่วนสำคัญในการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคในการตัดสินใจซื้ออีกด้วย เช่นที่ปรากฏในการศึกษาของ Dickinson and Bailey (2002) ซึ่งได้ทำการสำรวจความเต็มใจซื้อ (Willingness to Pay) ผลผลิตเนื้อสัตว์ที่ผ่านระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้ของผู้บริโภคในสหรัฐฯ พบว่าผู้บริโภคเต็มใจจ่ายเพิ่มขึ้นจากระดับราคาเดิม 8% สำหรับเนื้อวัว และ 22% สำหรับเนื้อหมูที่ผ่านระบบดังกล่าว (สุทินัตราคม, 2552)

การนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย

ในประเทศไทย ระบบการตรวจสอบย้อนกลับยังไม่เป็นที่แพร่หลายมากนักเพราะหลายฝ่ายยังไม่เห็นความสำคัญ ประกอบกับมีต้นทุนสูงในการดำเนินงาน เครือเบทาโกร ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทชั้นนำของประเทศที่ดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมการเกษตรครบวงจร ทั้งอาหารสัตว์ ปศุสัตว์ ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ และผลิตภัณฑ์อาหาร โดยมีการเลี้ยงและพัฒนาสายพันธุ์ไก่และสุกร การผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปอาหารแช่แข็งเพื่อส่งออกและจำหน่ายในประเทศ บริษัทได้เริ่มดำเนินการพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ใน พ.ศ. 2548 บริษัทสามารถใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้เต็มประสิทธิภาพ ในการส่งออกเนื้อสัตว์ไปยังต่างประเทศ และได้นำระบบมาใช้ในการจำหน่ายเนื้อสัตว์ภายในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบัน

ประโยชน์จากการใช้ระบบอาจสรุปได้โดยสังเขปดังนี้

1. ทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารได้อย่างถูกต้อง และมั่นใจในความปลอดภัยและคุณภาพ ระบบตรวจสอบย้อนกลับช่วยคุ้มครองประชาชนจากความเสี่ยงในการบริโภค โดยที่ไม่เพียง

ลดความเสี่ยงจากโรคติดต่อเท่านั้น แต่ยังช่วยลดความเสี่ยงจากการปนเปื้อนของยาฆ่าแมลงหรือมลพิษอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

2. อุตสาหกรรมอาหารได้ประโยชน์จากการที่สามารถตรวจสอบและจำกัดปัญหาที่ต้นเหตุคือ แหล่งกำเนิดเชื้อโรคหรือการปนเปื้อนได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ทำให้สามารถปกป้องทั้งตลาดภายในและตลาดส่งออกได้ เนื่องจากระบบนี้จะช่วยเพิ่มความมั่นใจของผู้บริโภคในความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อาหาร ทั้งอุตสาหกรรมต้นน้ำ (Upstream) และปลายน้ำ (Downstream) ของอุตสาหกรรมอาหารจะได้รับประโยชน์ เช่น ในอุตสาหกรรมเลี้ยงไก่ อุตสาหกรรมต้นน้ำที่ได้รับประโยชน์คือ อุตสาหกรรมอาหารสัตว์และเกษตรกรผู้ผลิตวัตถุดิบอาหารสัตว์ ส่วนอุตสาหกรรมปลายน้ำที่ได้รับประโยชน์คือ อุตสาหกรรมแปรรูปเนื้อสัตว์ สำหรับอุตสาหกรรมอาหารและธุรกิจการค้าส่ง/ค้าปลีกอาหารก็ได้ประโยชน์จากการที่ผู้บริโภคมีความมั่นใจในความปลอดภัยของอาหารที่เพิ่มมากขึ้น

3. ช่วยให้รัฐบาลสามารถควบคุม ตรวจสอบและแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโรคหรือสารปนเปื้อนต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดจากการแจ้งข้อมูลเท็จ และลดผลเสียทางเศรษฐกิจจากการที่ตลาดส่งออกยกเลิกการสั่งซื้อได้

ระบบการตรวจสอบย้อนกลับข้อมูลของสินค้ามีขอบเขตครอบคลุม ดังนี้

- **วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิต (Raw Material)** เช่น เนื้อไก่ และ Ingredient ที่นำมาใช้ในการผลิต รวมถึงวัตถุดิบของอาหารสัตว์ และยาสัตว์

- **กระบวนการผลิตสินค้า (Production Process)** เช่น กระบวนการผลิตในขั้นตอนต่างๆ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการผลิต

- **การส่งสินค้าไปยังลูกค้า (Product Shipment)** เช่น การขนส่งสินค้าไปยังลูกค้า

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

จากความสำคัญของระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงต้องการวิเคราะห์ว่า หากจะนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาใช้กับอุตสาหกรรมการผลิตเนื้อสัตว์ในประเทศไทย ผู้บริโภคจะมีการรับรู้และการยอมรับหรือไม่ เพื่อนำผลที่ได้ไปเสนอแนะให้แก่องค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์และความปลอดภัยในการบริโภคของประชาชนมากยิ่งขึ้น วัตถุประสงค์ของงานวิจัยมีดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้และการยอมรับของผู้บริโภค ในการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ในประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ความรู้ในเรื่องการรับรู้และการยอมรับของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ จะนำไปสู่การพัฒนาการตลาดสำหรับผู้ประกอบการที่จำหน่ายเนื้อสัตว์ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการลงทุนเพิ่มสำหรับการนำระบบมาใช้

2. การนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้อย่างจริงจัง จะสามารถเพิ่มความปลอดภัยในอาหารประเภทเนื้อสัตว์ได้มากยิ่งขึ้น

3. ผลจากการวิจัยจะทำให้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา การนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำมากขึ้น ทั้งในแง่ของการ

ประชาสัมพันธ์ไปยังผู้บริโภค รวมไปถึงการวางแผน และการดำเนินการต่างๆ ต่อไป

4. ผลจากการวิจัยจะทำให้ผู้ประกอบการ สามารถ พิจารณาและตัดสินใจในการนำระบบการตรวจสอบ ย้อนกลับมาใช้ในกระบวนการผลิต ซึ่งจะส่งผลให้ ผู้ประกอบการมีศักยภาพในการส่งออกผลิตภัณฑ์ เนื้อสัตว์ได้มากขึ้น อันจะส่งผลให้ประเทศไทยมีรายได้ จากการส่งออก และมีความสามารถทางการแข่งขัน ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ได้

คำจำกัดความของงานวิจัย

1. ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

คือระบบที่ช่วยในการตรวจสอบ และลดความเสี่ยง ช่วยให้ผู้ที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์อาหารสามารถ ตรวจสอบทราบที่มาของปัญหาได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ลดภาระค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการต้อง เรียกผลิตภัณฑ์กลับคืนลงไปได้มาก ทำให้สามารถ ประหยัดค่าใช้จ่าย และรักษาชื่อเสียงของผลิตภัณฑ์ เอาไว้ได้ (สุณี จัตุรคม 2552)

2. อาหารประเภทเนื้อสัตว์ ในที่นี้ ได้แก่ อาหาร ประเภทเนื้อหมู และเนื้อไก่ เนื่องจากเนื้อสัตว์ทั้ง 2 ประเภทนี้ เป็นเนื้อสัตว์ประเภทหลักที่คนไทยบริโภค เป็นส่วนใหญ่

3. ห้างสรรพสินค้า หมายถึงห้างสรรพสินค้า ทั่วไปได้แก่ สยามพารากอน เซ็นทรัล เดอะมอลล์ โรบินสัน ซึ่งไม่ได้รวมถึงห้างไฮเปอร์มาร์เก็ต อันได้แก่ คาร์ฟูร์ โลตัส บิ๊กซี แม็คโคร

4. การรับรู้ หมายถึงกระบวนการที่แต่ละบุคคล เลือกสรร จัดระเบียบ และตีความสิ่งกระตุ้นให้เกิดเป็น ความหมายและเป็นภาพรวมที่สามารถเข้าใจได้ ทั้งนี้ การที่แต่ละบุคคลได้รับสิ่งกระตุ้นสิ่งเดียวกันภายใต้ สถานการณ์เดียวกัน ก็ไม่จำเป็นว่าจะตีความสิ่งเหล่านั้น

ออกมาตรงกัน เพราะกระบวนการตีความหมายของ แต่ละคนจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับความต้องการ (Needs) ค่านิยม (Values) และความคาดหวัง (Expectations) ของแต่ละบุคคลนั้น (Schiffman and Kanuk, 2004)

5. กระบวนการยอมรับผลิตภัณฑ์ เป็นกระบวนการ ทางจิตใจของบุคคลซึ่งเริ่มต้นด้วยการเริ่มรู้ ได้ยินหรือ ได้รับทราบเกี่ยวกับแนวความคิดใหม่ แล้วไปสิ้นสุดที่ การตัดสินใจยอมรับไปปฏิบัติโดยการที่บุคคลจะได้รับ ปฏิบัติจะผ่านขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเริ่มรู้ ขั้นความสนใจ ขั้นประเมิน ขั้นทดลองทำ และขั้นนำไปปฏิบัติ

ประชากรในการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้และการยอมรับ ในการ นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มาใช้ในการจำหน่าย สินค้าประเภทเนื้อสัตว์” เป็นงานวิจัยที่ศึกษาเรื่องของ ระบบการตรวจสอบย้อนกลับในรูปแบบของการวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีการกำหนด ตัวแปรที่ต้องการศึกษาอย่างชัดเจน และได้ใช้วิธีการ สัมภาษณ์ (Survey Research) โดยการแจกแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าเนื้อสัตว์ จากซูเปอร์มาร์เก็ตของห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ เพราะระบบการตรวจพิสูจน์ย้อนกลับ เป็นระบบที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย ในการตรวจสอบ ประชากรจึงจำเป็นต้องเป็นผู้บริโภค ที่ซื้อสินค้าเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตของห้างสรรพสินค้า ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยจึงได้แก่ ผู้บริโภคที่ซื้อ สินค้าเนื้อสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหมูและเนื้อไก่ ในซูเปอร์มาร์เก็ตของห้างสรรพสินค้าที่มีการตั้งเครื่อง ตรวจสอบย้อนกลับของเครื่องเบทาโกร ซึ่งเป็นผู้ประกอบการ รายแรกและรายเดียวในประเทศไทยที่นำระบบการ

ตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในการจำหน่ายสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ ห้างสรรพสินค้าที่มีการตั้งเครื่องตรวจสอบย้อนกลับนี้คือ ห้างสรรพสินค้าในเครือเดอะมอลล์ ได้แก่ ห้างเดอะมอลล์ทุกสาขา ห้างเอ็มโพเรียม และห้างสยามพารากอน

จากตารางขนาดตัวอย่างในการวิจัยของ Sudman (1976) ได้ระบุไว้ว่า ในการวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็น

คนหรือครอบครัว และเป็นการวิจัยในระดับท้องถิ่นที่มีจำนวนกลุ่มย่อยที่จะวิเคราะห์น้อยหรือไม่มีเลย จะต้องมีการศึกษาจำนวนตัวอย่าง 200-500 ตัวอย่าง ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนและเป็นการศึกษาระดับท้องถิ่นที่ไม่มีกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวนไว้ที่ 500 หน่วยตัวอย่าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การกำหนดขนาดตัวอย่างของ Seymour Sudman

จำนวนกลุ่มย่อยที่จะวิเคราะห์	คนหรือสถาบัน		สถาบัน	
	ประเทศ	ท้องถิ่น	ประเทศ	ท้องถิ่น
ไม่มีเลยหรือน้อย	1000-1500	200-500	200-500	50-200
มีบ้างแต่ไม่มาก	1500-2500	500-1000	500-1000	200-500
มีมาก	2500 +	1000 +	1000 +	500 +

(Seymour Sudman, Applied Sampling, New York : Academic, 1976 : p.87)

วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้การวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลภายในบริเวณซูเปอร์มาร์เก็ตต่างๆ ในห้างสรรพสินค้าในเครือเดอะมอลล์ อันได้แก่ ห้างเดอะมอลล์ บางกะปิ ห้างเดอะมอลล์ ท่าพระ ห้างเดอะมอลล์ บางแค ห้างเดอะมอลล์ งามคำแหง และห้างสยามพารากอน โดยทำหนังสือถึงผู้บริหารของห้างสรรพสินค้าในเครือเดอะมอลล์เพื่อขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูล ณ บริเวณซูเปอร์มาร์เก็ตของห้างสรรพสินค้า

จากนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามตามวันและสถานที่ที่กำหนดไว้ โดยเข้าไปแนะนำตัวและอธิบายวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยแก่ตัวอย่าง หลังจากนั้นจึงแจกแบบสอบถาม และช่วยอธิบายเพิ่มเติม

หากตัวอย่างมีคำถามหรือมีข้อสงสัย เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ของคำตอบ หากพบแบบสอบถามที่ตอบไม่ครบถ้วน บกพร่อง หรือขาดความน่าเชื่อถือ หรือมีคำตอบขัดแย้งกันเองอย่างเห็นได้ชัด ผู้วิจัยจะพิจารณาคัดแบบสอบถามนั้นออก

แบบสอบถามหรือเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามประเภทที่เปิดเผยวัตถุประสงค์และมีโครงสร้างแบบสอบถามที่ชัดเจน (Undisguised-Structured Questionnaire) ซึ่งแบบสอบถามนี้ได้รับการออกแบบให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์และสมมติฐานในการทำวิจัย โดยได้รับการตรวจสอบและทดสอบแล้ว

ว่ามีความถูกต้องขั้นพื้นฐาน (Content Validity) และมีความน่าเชื่อถือได้ (Reliability)

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (Close-ended Questions) รวมจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับรายได้ต่อเดือน ความถี่ในการทำอาหารรับประทานเอง ความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตที่อยู่ในห้างสรรพสินค้า และห้างสรรพสินค้าที่เลือกซื้อสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตที่ไปบ่อยที่สุด

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกซื้อเนื้อสัตว์ในห้างสรรพสินค้าเป็นคำถามปลายปิด จำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ในเรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด รวมจำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ความรู้ว่าเป็นสาเหตุหนึ่งของการติดเชื้อหรือนำโรคบางอย่างมาสู่คน ความรู้ว่าการปัจจุบันในประเทศไทยมีระบบการตรวจสอบย้อนกลับใช้ในการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ความรู้ว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับเป็นของผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ยี่ห้อใดประสบการณ์ในการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเนื้อสัตว์ ช่องทางในการตรวจสอบย้อนกลับที่เคยมีประสบการณ์ ประเภทเนื้อสัตว์ที่เคยตรวจสอบย้อนกลับ ความคิดเห็นว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับใช้งานง่ายหรือยาก ความรู้ว่าการในประเทศมีการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับอย่างแพร่หลาย ความรู้ว่าการในประเทศไทยภาครัฐสนับสนุนการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ ความรู้เรื่องประโยชน์ของระบบการตรวจสอบย้อนกลับ และอื่นๆ ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ของระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับ จำนวน 10 ข้อ โดยใช้ตารางความคิดเห็นต่อข้อคำถามต่างๆ และกำหนดสเกลของคำตอบเป็นมาตราส่วนแบบ Likert Scale (5 point scale) ตั้งแต่ระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึงระดับความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยกำหนดค่าเป็น 5 4 3 2 1 ตามลำดับ การวิเคราะห์ผลการวิจัยใช้สูตรคำนวณอัตราภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{อัตราภาคชั้น} &= (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) / \text{จำนวนชั้น} \\ &= (5 - 1) / 5 \\ &= 0.8\end{aligned}$$

จากการคำนวณพบว่า ความห่างแต่ละช่วงเท่ากับ 0.8 จึงนำมากำหนดเป็นเกณฑ์ในการประเมินความคิดเห็นต่อข้อคำถามต่างๆ ที่เกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.21 – 5.00	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.41 – 4.20	เห็นด้วย
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.80	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับการเปรียบเทียบราคาเนื้อหมูและเนื้อไก่ สำหรับการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด จำนวน 2 ข้อ และข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) จำนวน 1 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 ชุด ซึ่งเป็นผู้บริโภคที่มาซื้อสินค้าภายในบริเวณซูเปอร์มาร์เก็ตของห้างสรรพสินค้าต่างๆ ที่มีเครื่อง

ตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับของเครือเบทาโกร อันได้แก่ กลุ่มห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์สาขาต่างๆ และสยามพารากอน พบว่าแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาใช้ในการประมวลผลได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 409 ชุด คิดเป็น 81.8% ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแสดงได้เป็น 8 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้นับถือ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้นับถือที่ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 409 คน มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ดังแสดงในตารางที่ 2 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	86	21.0
หญิง	323	79.0
รวม	409	100.0
อายุ		
น้อยกว่า 21 ปี	15	3.7
21-30 ปี	109	26.7
31-40 ปี	132	32.3
41-50 ปี	107	26.2
มากกว่า 50 ปี	46	11.2
รวม	409	100.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมปลายหรือต่ำกว่า	45	11.0
ปวส./อนุปริญญา	37	9.0
ปริญญาตรี	250	61.1
สูงกว่าปริญญาตรี	77	18.8
รวม	409	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ) ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ		
ข้าราชการ/พณ.องค์กรของรัฐ	34	8.3
รัฐวิสาหกิจ	13	3.2
พนักงานเอกชน	217	53.1
นักเรียน/นักศึกษา	22	5.4
แม่บ้าน/ว่างงาน	51	12.5
ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	70	17.1
อื่นๆ	2	0.5
รวม	409	100.0
ระดับรายได้ต่อเดือน		
ไม่เกิน10,000บาท	51	12.5
10,001-20,000บาท	112	27.4
20,001-30,000บาท	76	18.6
30,001-40,000บาท	46	11.2
40,001-50,000บาท	40	9.8
มากกว่า50,000บาท	84	20.5
รวม	409	100.0

สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน และมีรายได้ส่วนใหญ่ 10,001 – 20,000 บาทต่อเดือน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในด้านต่างๆ เช่น ความถี่ในการทำอาหารรับประทาน ความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้าที่เลือกซื้อสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตบ่อยเป็นอันดับ 1-3 และปัจจัยในการเลือกซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตอันดับ 1-3 ดังแสดงในตารางที่ 3-5

ตารางที่ 3 ความถี่ในการทำอาหารรับประทานเอง และความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต

	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการทำอาหารรับประทาน		
ทุกวัน	121	29.6
สัปดาห์ละ2-3ครั้ง	160	39.1
เดือนละ2-3ครั้ง	61	14.9
เดือนละ1ครั้ง	30	7.3
น้อยกว่าเดือนละ1ครั้ง	37	9.0
รวม	409	100.0
ความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต		
ทุกวัน	10	2.4
สัปดาห์ละ2-3ครั้ง	156	38.1
เดือนละ2-3ครั้ง	150	36.7
เดือนละ1ครั้ง	32	7.8
น้อยกว่าเดือนละ1ครั้ง	61	14.9
รวม	409	100.0

ตารางที่ 4 ห้างสรรพสินค้าที่เลือกซื้อสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตบ่อยเป็นอันดับหนึ่ง สอง และสาม

	อันดับหนึ่ง		อันดับสอง		อันดับสาม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เซ็นทรัล	76	18.6	129	37.1	58	25.9
โรบินสัน	15	3.7	29	8.3	39	17.4
สยามพารากอน	37	9.0	38	10.9	34	15.2
เดอะมอลล์	253	61.9	51	14.7	29	12.9
ฟู้ดแลนด์	11	2.7	62	17.8	34	15.2
จัสโก้	9	2.2	17	4.9	14	6.3
เอสพลานาด	1	0.2	4	1.1	9	4.0
อื่นๆ	7	1.7	18	5.2	7	3.1
รวม	409	100.0	348	100.0	224	100.0

ตารางที่ 5 ปัจจัยในการเลือกซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตอันดับหนึ่ง สอง และสาม

	อันดับหนึ่ง		อันดับสอง		อันดับสาม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความปลอดภัยในการบริโภค	217	53.1	98	24.0	47	11.5
ราคา	19	4.6	68	16.6	131	32.0
การส่งเสริมการขายต่างๆ	6	1.5	6	1.5	17	4.2
ยี่ห้อ/ตราสินค้า	8	2.0	26	6.4	48	11.7
มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาของเนื้อสัตว์	5	1.2	21	5.1	37	9.0
ความสดใหม่	143	35.0	160	39.1	57	13.9
บรรจุภัณฑ์	4	1.0	28	6.8	62	15.2
อื่นๆ	7	1.7	2	0.5	10	2.4
รวม	409	100.0	409	100.0	409	100.0

หมายเหตุ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเรียงลำดับ 1 – 3 จากตัวเลือกปัจจัยจำนวน 8 ตัวเลือก

สรุปจากตารางที่ 3-5 กลุ่มตัวอย่างจะทำอาหารรับประทานเองประมาณสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตประมาณสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ห้างสรรพสินค้าที่เลือกซื้อสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตได้แก่ห้างเดอะมอลล์ และปัจจัยอันดับหนึ่งในการเลือกซื้อเนื้อสัตว์ได้แก่ความปลอดภัยในการบริโภค และอันดับสามคือปัจจัยด้านราคา

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรับรู้ต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการรับรู้ต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับ เป็นการสำรวจพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างในด้านการรับรู้ต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับในประเด็นต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 6-9

ตารางที่ 6 การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ทราบว่าเป็นสาเหตุหนึ่งของการนำโรคม้าสู่คน	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	381	93.2
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	28	6.8
รวม	409	100.0
ทราบว่ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	127	31.1
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	282	68.9
รวม	409	100.0
<u>เฉพาะผู้ที่ตอบว่าทราบ 127 คนได้ตอบคำถามต่อไปนี้</u>		
รับรู้ว่าการตรวจสอบย้อนกลับเป็นของผลิตภัณฑ์ยี่ห้อใด	จำนวน	ร้อยละ
S-Pure	55	43.3
CP	49	38.6
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	23	18.1
รวม	127	100.0
เคยมีประสบการณ์ในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	18	14.2
ไม่เคย	109	85.8
รวม	127	100.0

ตารางที่ 6 (ต่อ) การรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง

ความเห็นเกี่ยวกับความยาก – ง่ายในการใช้	จำนวน	ร้อยละ
คิดว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับใช้งานง่าย	16	88.9
คิดว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับใช้งานยาก	2	11.1
รวม	18	100.0
ทราบว่าต่างประเทศใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับแพร่หลาย	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	77	60.6
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	50	39.4
รวม	127	100.0
ทราบว่าในประเทศไทยภาครัฐให้การสนับสนุนการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	43	33.9
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	84	66.1
รวม	127	100.0
ทราบถึงประโยชน์ของการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้	จำนวน	ร้อยละ
ทราบ	99	78.0
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	28	22.0
รวม	127	100.0

ตารางที่ 7 ประสิทธิภาพในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับผ่านระบบบาร์โค้ด ระบบ Short Message Service (SMS) และเว็บไซต์

	เคยมีประสบการณ์ ผ่านระบบบาร์โค้ด		เคยมีประสบการณ์ ผ่านระบบ SMS		เคยมีประสบการณ์ ผ่านเว็บไซต์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	18	14.2	0	0.0	1	0.8
ไม่เคย	109	85.8	127	100.0	126	99.2
รวม	127	100.0	127	100.0	127	100.0

หมายเหตุ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกประสบการณ์ในการตรวจสอบย้อนกลับผ่านระบบต่างๆ ได้มากกว่า 1 คำตอบ

ตารางที่ 8 ประสิทธิภาพในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับตรวจสอบเนื้อหมู เนื้อไก่ และเนื้อสัตว์ประเภทอื่น

	เคยตรวจสอบ เนื้อหมู		เคยตรวจสอบ เนื้อไก่		เคยตรวจสอบ เนื้อสัตว์ประเภทอื่น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เคย	15	11.8	11	8.7	0	0.0
ไม่เคย	112	88.2	116	91.3	127	100.0
รวม	127	100.0	127	100.0	127	100.0

ตารางที่ 9 ความเห็นถึงปัจจัยที่เป็นประโยชน์ของระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นถึงปัจจัยที่เป็นประโยชน์ของ ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริโภคมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัย	113	22.0
เรียกร่องหรืออ้างสิทธิได้กรณีเกิดปัญหา	72	14.0
ลดความเสี่ยงที่ต้องบริโภคสินค้าที่มีปัญหา	80	15.6
ทราบถึงข้อมูลที่มาของสินค้าที่ตนเองบริโภคได้	73	14.2
การคัดแยกสินค้ากรณีเกิดปัญหา	36	7.0
ตรวจสอบคุณภาพในแต่ละกระบวนการ	51	9.9
เพื่อการส่งออกเนื้อสัตว์ไปยังต่างประเทศ	18	3.5
ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน	49	9.6
ลดผลกระทบเชิงลบในทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้น	21	4.1
รวม	513	100.0

สรุป กลุ่มตัวอย่างทราบว่าเนื้อสัตว์เป็นสาเหตุหนึ่งของการนำโรคมาลูคน แต่ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจว่ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ทราบว่ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทยจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ทราบว่าระบบดังกล่าวเป็นของสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ของผลิตภัณฑ์ยี่ห้อ S-Pure โดยมีผู้ตอบถูกร้อยละ 43.3 ในขณะที่ผู้ตอบร้อยละ 38.6 เข้าใจผิดว่าเป็นของผลิตภัณฑ์ยี่ห้อซีพี ส่วนใหญ่จะไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับด้วยตนเอง ในจำนวนที่เคยใช้ด้วยตนเองนั้น จะเคยใช้ผ่านระบบเครื่องสแกนบาร์โค้ดทั้งหมด มีเพียงรายเดียวที่เคยใช้ผ่านเว็บไซต์ และไม่มีใครเคยมีประสบการณ์ในการใช้ผ่านระบบ SMS เลย กลุ่มตัวอย่างคิดว่าการตรวจสอบย้อนกลับใช้งานง่าย

กลุ่มตัวอย่างทราบว่าในต่างประเทศมีการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับอย่างแพร่หลาย แต่ไม่ทราบหรือไม่แน่ใจว่าในประเทศไทย ภาครัฐให้การสนับสนุนการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ กลุ่มตัวอย่างทราบถึงประโยชน์ของระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ซึ่งประโยชน์ที่ตอบมากที่สุดคือ ทำให้ผู้บริโภคมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัยการบริโภคเนื้อสัตว์

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

ส่วนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ และค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นต่อประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ดังแสดงในตารางที่ 10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ระดับความคิดเห็นต่อประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

ระดับของความคิดเห็น	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ปานกลาง	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	รวม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความคิดเห็นว่าเนื้อสัตว์ที่วางจำหน่ายในตู้แช่มีความสดมากกว่าเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายตามแผงในตลาดสด	2 (1.6%)	28 (22.0%)	25 (19.7%)	56 (44.1%)	16 (12.6%)	127	3.44	1.021
ความคิดเห็นว่าเนื้อสัตว์ที่วางจำหน่ายในตู้แช่มีความปลอดภัยมากกว่าเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายตามแผงในตลาดสด	1 (0.8%)	10 (7.9%)	8 (6.3%)	85 (66.9%)	23 (18.1%)	127	3.94	0.794
ความคิดเห็นว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับช่วยให้ตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้น	1 (0.8%)	1 (0.8%)	11 (8.7%)	93 (73.2%)	21 (16.5%)	127	4.04	0.596
ความคิดเห็นว่าจะซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบ	0 (0.0%)	4 (3.1%)	15 (11.8%)	86 (67.7%)	22 (17.3%)	127	3.99	0.649

ตารางที่ 10 (ต่อ) ระดับความคิดเห็นต่อประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

ระดับของความคิดเห็น	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ปานกลาง	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	รวม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ความคิดเห็นว่าอยากให้มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้กับเนื้อสัตว์ทุกประเภท	1 (0.8%)	0 (0.0%)	8 (6.3%)	67 (52.8%)	51 (40.2%)	127	4.31	0.663
ความคิดเห็นว่าเชื่อว่าผู้บริโภคในประเทศไทยจะให้ความสนใจและตอบรับการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้	3 (2.4%)	9 (7.1%)	21 (16.5%)	85 (66.9%)	9 (7.1%)	127	3.69	0.802
ความคิดเห็นว่าอยากให้มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้อย่างแพร่หลายทั่วประเทศ	1 (0.8%)	0 (0.0%)	3 (2.4%)	78 (61.4%)	45 (35.4%)	127	4.31	0.598
ความคิดเห็นว่าผู้ประกอบการในประเทศไทยมีศักยภาพเพียงพอที่จะนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้	3 (2.4%)	25 (19.7%)	27 (21.3%)	66 (52.0%)	6 (4.7%)	127	3.37	0.933
ความคิดเห็นว่าผู้ประกอบการที่นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้โดยไม่ขึ้นราคาจัดได้ว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคม	0 (0.0%)	2 (1.6%)	4 (3.1%)	68 (53.5%)	53 (41.7%)	127	4.35	0.624
ความคิดเห็นว่ารัฐบาลควรให้การสนับสนุนมากยิ่งขึ้นในการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในการจำหน่ายเนื้อสัตว์	0 (0.0%)	2 (1.6%)	3 (2.4%)	61 (48.0%)	61 (48.0%)	127	4.43	0.624

สรุป ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า รัฐบาลควรให้การสนับสนุนมากยิ่งขึ้น ในการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในการจำหน่าย

เนื้อสัตว์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ความคิดเห็นว่าผู้ประกอบการที่นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้โดยไม่ขึ้นราคาสินค้าถือว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคม

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการยอมรับที่จะซื้อเนื้อสัตว์ในราคาที่สูงขึ้นหากมีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้

ตารางที่ 11 การยอมรับราคาที่สูงขึ้นของเนื้อหมูและเนื้อไก่ถ้ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้

	การยอมรับราคาที่สูงขึ้นของเนื้อหมู		การยอมรับราคาที่สูงขึ้นของเนื้อไก่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ราคาเท่าเดิม	46	36.2	50	39.4
ราคาสูงขึ้น1-3บาท/ก.ก.	43	33.9	52	40.9
ราคาสูงขึ้น4-6บาท/ก.ก.	26	20.5	17	13.4
ราคาสูงขึ้น7-9บาท/ก.ก.	1	0.8	1	0.8
ราคาสูงขึ้น10-12บาท/ก.ก.	6	4.7	4	3.1
ราคาสูงขึ้น13-15บาท/ก.ก.	5	3.9	3	2.4
รวม	127	100.0	127	100.0

ส่วนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวแปร (Cross Tabulation)

ผู้วิจัยได้สร้างตารางความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวแปร ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12 การรับรู้ว่ามีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้จำแนกตามเพศของผู้บริโภค

เพศ	การรับรู้ว่ามีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย		รวม
	ทราบ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
ชาย	27 (21.3%)	59 (20.9%)	86 (21.0%)
หญิง	100 (78.7%)	223 (79.1%)	323 (79.0%)
รวม	127 (31.1%)	282 (68.9%)	409 (100.0%)

สรุปว่า เพศหญิงมีการรับรู้ว่าการนำระบบการ ตรวจสอบอย่างชัดเจนโดยมีคำตอบสูงถึงร้อยละ 78.7 ในขณะที่ ตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทยมากกว่าเพศชาย เพศชายตอบว่าทราบเพียงร้อยละ 21.3

ตารางที่ 13 การรับรู้ว่าการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้จำแนกตามอายุของผู้บริโภค

อายุ	การรับรู้ว่าการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย		รวม
	ทราบ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
น้อยกว่า 21 ปี	4 (3.1%)	11 (3.9%)	15 (3.7%)
21-30 ปี	21 (16.5%)	88 (31.2%)	109 (26.7%)
31-40 ปี	50 (39.4%)	82 (29.1%)	132 (32.3%)
41-50 ปี	40 (31.5%)	67 (23.8%)	107 (26.2%)
มากกว่า 50 ปี	12 (9.4%)	34 (12.1%)	46 (11.2%)
รวม	127 (31.1%)	282 (68.9%)	409 (100.0%)

สรุปว่า จำนวนอายุที่พบว่ามีคำตอบว่าทราบสูงสุด มีคำตอบว่าไม่ทราบ/ไม่แน่ใจสูงสุดอยู่ในกลุ่มอายุ อยู่ในกลุ่มอายุ 31-40 ปี และจำนวนอายุที่พบว่ามีคำตอบว่าไม่ทราบ/ไม่แน่ใจสูงสุดอยู่ในกลุ่มอายุ 21-30 ปี

ตารางที่ 14 การยอมรับราคาที่สูงขึ้นของเนื้อหมูหากมีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้จำแนกตามความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต

ความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต	การยอมรับราคาที่สูงขึ้นต่อ 1 กิโลกรัมของเนื้อหมู หากมีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้						รวม
	ราคาเท่าเดิม	สูงขึ้น 1-3 บาท	สูงขึ้น 4-6 บาท	สูงขึ้น 7-9 บาท	สูงขึ้น 10-12 บาท	สูงขึ้น 13-15 บาท	
ทุกวัน	2 (4.3%)	2 (4.7%)	1 (3.8%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	5 (3.9%)
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	19 (41.3%)	16 (37.2%)	5 (19.2%)	0 (0.0%)	2 (33.3%)	1 (20.0%)	43 (33.9%)
เดือนละ 2-3 ครั้ง	17 (37.0%)	20 (46.5%)	13 (50.0%)	1 (100.0%)	3 (50.0%)	4 (80.0%)	58 (45.7%)
เดือนละ 1 ครั้ง	2 (4.3%)	2 (4.7%)	2 (7.7%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	6 (4.7%)
น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง	6 (13.0%)	3 (7.0%)	5 (19.2%)	0 (0.0%)	1 (16.7%)	0 (0.0%)	15 (11.8%)
รวม	46 (36.2%)	43 (33.9%)	26 (20.5%)	1 (0.8%)	6 (4.7%)	5 (3.9%)	127 (100.0%)

สรุป จำนวนความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตที่พบว่ามีคำตอบว่าต้องการให้เนื้อหมูราคาเท่าเดิม สูงสุดอยู่ในกลุ่มที่ซื้อสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และยอมรับ

ให้เนื้อหมูราคาสูงขึ้นในราคาต่างๆ อยู่ในกลุ่มที่ซื้อเดือนละ 2-3 ครั้ง

ตารางที่ 15 การยอมรับราคาที่สูงขึ้นของเนื้อไก่หากมีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้จำแนกตามความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต

ความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต	การยอมรับราคาที่สูงขึ้นต่อ 1 กิโลกรัมของเนื้อไก่หากมีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้						รวม
	ราคาเท่าเดิม	สูงขึ้น 1-3 บาท	สูงขึ้น 4-6 บาท	สูงขึ้น 7-9 บาท	สูงขึ้น 10-12 บาท	สูงขึ้น 13-15 บาท	
ทุกวัน	2 (4.0%)	3 (5.8%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	5 (3.9%)
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	21 (42.0%)	14 (26.9%)	7 (41.2%)	0 (0.0%)	1 (25.0%)	0 (0.0%)	43 (33.9%)
เดือนละ 2-3 ครั้ง	19 (38.0%)	25 (48.1%)	7 (41.2%)	1 (100.0%)	3 (75.0%)	3 (100.0%)	58 (45.7%)
เดือนละ 1 ครั้ง	2 (4.0%)	3 (5.8%)	1 (5.9%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	6 (4.7%)
น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง	6 (12.0%)	7 (13.5%)	2 (11.8%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	0 (0.0%)	15 (11.8%)
รวม	50 (39.4%)	52 (40.9%)	17 (13.4%)	1 (0.8%)	4 (3.1%)	3 (2.4%)	127 (100.0%)

สรุป จำนวนความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตที่พบว่ามีความถี่ในการซื้อเนื้อไก่ราคาเท่าเดิมสูงสุดอยู่ในกลุ่มที่ซื้อสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ยอมรับให้เนื้อไก่ราคาสูงขึ้น 1-3 บาทต่อกิโลกรัมสูงสุดอยู่ในกลุ่มที่ซื้อเดือนละ 2-3 ครั้ง ยอมรับให้เนื้อไก่ราคาสูงขึ้น 4-6 บาทต่อกิโลกรัมสูงสุดอยู่ในกลุ่มที่ซื้อสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และซื้อเดือนละ 2-3 ครั้ง ยอมรับให้เนื้อไก่ราคาสูงขึ้น 10-12 บาทต่อกิโลกรัมสูงสุดอยู่ในกลุ่มที่ซื้อเดือนละ 2-3 ครั้ง และยอมรับให้เนื้อไก่ราคาสูงขึ้น 13-15 บาทต่อกิโลกรัมอยู่ในกลุ่มที่ซื้อเดือนละ 2-3 ครั้ง

ส่วนที่ 7 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

คำถามปลายเปิดจะเกี่ยวข้องกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สำหรับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 409 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ผู้วิจัยได้แยกประเภทคำตอบออกเป็น ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับในด้านต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับในด้านต่างๆ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ	จำนวน	ร้อยละ
การประชาสัมพันธ์	6	26.1
การนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้	5	21.7
ประโยชน์ของการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้	5	21.7
ประเภทของสินค้าที่ใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ	3	13.0
การสนับสนุนจากภาครัฐ	1	4.3
แบบสอบถามที่ใช้ในการทำวิจัย	1	4.3
ประสิทธิภาพของระบบ	1	4.3
สถานที่ในการตั้งเครื่องตรวจสอบย้อนกลับ	1	4.3
รวม	23	100.0

ตารางที่ 16 แสดงถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่คำถามปลายเปิด จำนวน 23 คน มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในด้านการประชาสัมพันธ์มากที่สุด

ส่วนที่ 8 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1: การรับรู้ว่าการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้มีความสัมพันธ์กับระดับความถี่ ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต

ผลการวิเคราะห์นัยสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับ กับระดับความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต โดยใช้สถิติ Pearson Chi-Square ได้ค่า $\chi^2 = 10.078$ df = 4 และ p-value = 0.039 ดังนั้น จึงสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า การรับรู้เรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มีความสัมพันธ์กับระดับความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 17 การรับรู้ว่าการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ จำแนกตามระดับความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต

ความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์ จากซูเปอร์มาร์เก็ต	การรับรู้ว่าการนำระบบการตรวจสอบ ย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย		รวม
	ทราบ	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	
ทุกวัน	5 (3.9%)	5 (1.8%)	10 (2.4%)
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	43 (33.9%)	113 (40.1%)	156 (38.1%)
เดือนละ 2-3 ครั้ง	58 (45.7%)	92 (32.6%)	150 (36.7%)
เดือนละ 1 ครั้ง	6 (4.7%)	26 (9.2%)	32 (7.8%)
น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง	15 (11.8%)	46 (16.3%)	61 (14.9%)
รวม	127 (31.1%)	282 (68.9%)	409 (100.0%)

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับกับระดับความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	10.078a	4	0.039
Likelihood Ratio	10.09	4	0.039
Linear-by-Linear Association	1.023b	1	0.312
N of Valid Cases	409		

- a. 1 cell (10.0%) has expected count less than 5. The minimum expected count is 3.11.
- b. The standardized statistic is 1.012

สมมติฐานที่ 2 : ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้นมีค่ามากกว่า 3.5 (จากค่าความคิดเห็น 1-5)

ตารางที่ 19 การทดสอบนัยสำคัญของความคิดเห็นว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้น

ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น	Mean	S.D.	t	df	Sig. (2-tailed)	Sig. (2-tailed)/2
ระบบการตรวจสอบย้อนกลับช่วยให้ตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้น	4.04	0.596	10.193	126	0.000	0.000*

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ One Sample t-Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า t ของความคิดเห็นว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ช่วยให้ผู้ตอบตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้นมีค่าเท่ากับ 10.193 และค่า p-value เท่ากับ 0.000 ดังนั้น จึงสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าการตรวจสอบ

ย้อนกลับ ช่วยให้ตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้นในระดับที่มากกว่า 3.5 อย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานที่ 3 : ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นว่าผู้ตอบจะซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมีค่ามากกว่า 3.5 (จากความคิดเห็น 1-5)

ตารางที่ 20 การทดสอบนัยสำคัญของความคิดเห็นว่าผู้ตอบจะซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น	Mean	S.D.	t	df	Sig. (2-tailed)	Sig. (2-tailed)/2
จะซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบ	3.99	0.649	8.552	126	0.000	0.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยสถิติ One Sample t-Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า t ของความคิดเห็นว่าผู้ตอบจะซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มีค่าเท่ากับ 8.552 และค่า p-value เท่ากับ 0.000 ดังนั้น จึงสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นจะซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ โดยมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากกว่า 3.5 อย่างมีนัยสำคัญ

อภิปรายผลการวิจัย

● ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของผู้บริโภคเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน และมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 10,001-20,000 บาท แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่ทำงานแล้วมีการศึกษา มีรายได้เป็นของตนเอง คนกลุ่มนี้มีแนวโน้มการซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้า ใส่ใจในเรื่องของความปลอดภัยในการบริโภคอาหาร จึงทำให้มีเลือกซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตเพราะเชื่อว่าจะมีความปลอดภัยมากกว่าเนื้อสัตว์จากตลาดสด และการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชน อาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการเลือกซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตมากขึ้น เพราะมุ่งเน้นเรื่องความสะดวกเป็นหลัก

● พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำอาหารรับประทานเองสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ห้างสรรพสินค้าที่กลุ่มตัวอย่างเลือกซื้อสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตบ่อยที่สุดได้แก่ห้างเดอะมอลล์ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการ

เลือกซื้อเนื้อสัตว์ที่กลุ่มตัวอย่างพิจารณาได้แก่ความปลอดภัยในการบริโภค ข้อมูลเหล่านี้สามารถสะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบการใช้ชีวิตของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่ซื้อของหรือจ่ายใช้สอยภายในห้างสรรพสินค้า ซึ่งห้างสรรพสินค้าที่กลุ่มตัวอย่างมักเลือกซื้อสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตบ่อยที่สุดได้แก่ ห้างเดอะมอลล์ ผลที่ปรากฏดังนี้เป็นเพราะผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตเพื่อเข้าไปเก็บข้อมูลในห้างสรรพสินค้าเดอะมอลล์จำนวน 4 สาขา และห้างสยามพารากอนอีก 1 แห่ง เนื่องจากห้างสรรพสินค้าในเครือเดอะมอลล์มีการวางเครื่องตรวจสอบย้อนกลับของเครือเบทาโกร ซึ่งเป็นระบบการตรวจสอบย้อนกลับเพียงระบบเดียวที่มีในประเทศไทย ส่วนปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุดซึ่งได้แก่ความปลอดภัยในการบริโภคนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ใส่ใจในการบริโภคอาหาร จึงเลือกซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จึงเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมายของการทำวิจัยเนื่องจากระบบการตรวจสอบย้อนกลับนี้ เป็นระบบที่จะช่วยในการตรวจสอบย้อนกลับเนื้อสัตว์ที่นำมาจำหน่ายในซูเปอร์มาร์เก็ต ผู้บริโภคที่จะได้ประโยชน์จากระบบนี้จึงต้องเป็นผู้บริโภคที่เลือกซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้าเท่านั้น

● การรับรู้ต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบว่าเนื้อสัตว์เป็นสาเหตุหนึ่งของการนำโรคบางอย่างมาสู่คนแต่ไม่ทราบว่ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้บริโภคที่มีการศึกษา ประกอบอาชีพและมีรายได้เป็นของตนเอง รวมถึงมีการซื้อเนื้อสัตว์ที่ซูเปอร์มาร์เก็ตในห้างสรรพสินค้าแล้ว แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กลับไม่ทราบว่ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย ทั้งนี้ สามารถวิเคราะห์ได้หลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเป็นความไม่เพียงพอของการ

ประชาสัมพันธ์ของผู้ประกอบการ หรือการขาดการประชาสัมพันธ์ของภาครัฐ รวมไปถึงเรื่องของสื่อต่างๆ ที่อาจจะยังไม่ได้นำเสนอในเรื่องนี้มากนัก สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ จากข้อมูลที่ได้ศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ใส่ใจในเรื่องของความปลอดภัยในการบริโภคอาหาร การที่มีเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาเพื่อช่วยทำให้ความปลอดภัยในการบริโภคอาหารเพิ่มมากขึ้นจึงเป็นเรื่องที่ผู้บริโภคน่าจะให้ความสนใจ และสามารถรับรู้ได้ไม่ยาก แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ เพื่อมากระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดการรับรู้เรื่องระบบที่ช่วยส่งเสริมความปลอดภัยในการบริโภคมากยิ่งขึ้นกว่านี้

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ทราบว่ามีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย ส่วนใหญ่รับรู้ว่าการตรวจสอบย้อนกลับเป็นของผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ยี่ห้อ แต่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับทั้งระบบบาร์โค้ด ระบบ SMS และเว็บไซต์ รวมถึงไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับเพื่อตรวจสอบทั้งเนื้อหมูและเนื้อไก่ ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งจะตอบได้ถูกว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับเป็นของผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ยี่ห้อโดยผู้ที่ตอบถูกมีจำนวนร้อยละ 43.3 แต่จำนวนผู้ตอบผิดก็มีมากถึงร้อยละ 38.6 แสดงว่าผู้บริโภคเองก็ยังไม่ค่อยตระหนักมากนักเกี่ยวกับเรื่องนี้ ประการต่อมา การที่ผู้ตอบว่ารู้จักระบบการตรวจสอบย้อนกลับแต่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้ระบบเครื่องตรวจสอบย้อนกลับโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบบาร์โค้ด แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคยังมีประสบการณ์น้อยในเรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

สำหรับผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับซึ่งมีเป็นส่วนน้อยนั้น ส่วนใหญ่คิดว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับใช้งานง่าย ซึ่งเป็นสัญญาณที่ดีว่าเครื่องตรวจสอบย้อนกลับจะสามารถช่วยให้ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการใช้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อระบบการ

ตรวจสอบย้อนกลับ ว่าเป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อนเกินไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบว่า ในต่างประเทศมีการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับอย่างแพร่หลาย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริโภคที่ทราบข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ระบบนี้ในต่างประเทศแล้ว แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งจะยังไม่ทราบว่าในประเทศไทยภาครัฐได้ให้การสนับสนุนการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ แต่ในอนาคตของระบบการตรวจสอบย้อนกลับโอกาสการยอมรับจะง่ายขึ้น เนื่องจากผู้บริโภคได้รับทราบว่ามีการนำระบบนี้ในต่างประเทศแล้ว

ผลจากการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบถึงประโยชน์ของการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ และเห็นว่าปัจจัยที่เป็นประโยชน์ของระบบนี้มากที่สุดได้แก่ ช่วยให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัย แสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคได้รับทราบถึงประโยชน์ของระบบการตรวจสอบย้อนกลับ โดยให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพและความปลอดภัยในการบริโภคสินค้าประเภทเนื้อสัตว์

● ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

สำหรับประเด็นที่ว่าเนื้อสัตว์ที่วางจำหน่ายในตู้แช่ มีความสดและความปลอดภัยมากกว่าเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายตามแผงในตลาดสดนั้นเป็นประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับการที่กลุ่มตัวอย่างใส่ใจในเรื่องคุณภาพและความปลอดภัยในการเลือกซื้อเนื้อสัตว์เพื่อการบริโภค ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคเห็นว่าการเลือกซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตทำให้เกิดความมั่นใจในเรื่องความสดและความปลอดภัยในการบริโภค มากกว่าการไปซื้อจากแผงในตลาดสด

สำหรับความคิดเห็นว่า ควรให้มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้กับเนื้อสัตว์ทุกประเภท และใช้อย่างแพร่หลายทั่วประเทศ เป็นเรื่องที่กลุ่ม

ตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง รวมไปถึงความคิดเห็นว่าผู้บริโภคในประเทศไทยจะให้ความสนใจและตอบรับการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ เพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับเป็นระบบที่ดี จึงต้องการให้มีการนำมาใช้กับเนื้อสัตว์ทุกประเภทและใช้ให้แพร่หลายทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม ในเบื้องต้นนี้อาจเป็นเรื่องยากต่อการนำไปใช้กับเนื้อสัตว์ประเภทอื่นๆ เช่น เนื้อวัว หรือเนื้อปลา เพราะกระบวนการผลิตค่อนข้างยุ่งยากและซับซ้อน รวมไปถึงความยากในการนำไปใช้ในต่างจังหวัด เพราะกลุ่มผู้บริโภคในต่างจังหวัดอาจไม่รู้จักการใช้เทคโนโลยีแบบนี้ นอกจากนี้ยังมีต้นทุนในการพัฒนาระบบที่สูงมาก อย่างไรก็ตาม ถ้าหากมีการนำระบบไปใช้ผู้บริโภคในอนาคตน่าจะให้การตอบรับระบบนี้เป็นอย่างดี

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความคิดเห็นว่าผู้ประกอบการที่นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้โดยไม่ขึ้นราคาจัดว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคม และรัฐบาลควรให้การสนับสนุนมากยิ่งขึ้นในการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในการจำหน่ายเนื้อสัตว์ ซึ่งเป็นประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย เนื่องจากกระแสความนิยมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมหรือ Corporate Social Responsibility (CSR) เป็นกระแสที่เป็นที่นิยมในกลุ่มผู้ประกอบการต่างๆ ในขณะนี้ ผู้ประกอบการที่กำลังต้องการสร้างความนิยมทางการตลาดสามารถนำเรื่องนี้อาเป็นประเด็นหนึ่งในการพิจารณานำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในกระบวนการผลิต ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบอีกอย่างหนึ่งนอกเหนือจากเรื่องของคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคที่จะเพิ่มมากขึ้น แต่ทั้งนี้การนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ควรได้รับการสนับสนุนเพิ่มมากขึ้นจากภาครัฐเช่นเดียวกัน

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง ได้แก่ ความคิดเห็นว่าผู้ประกอบการในประเทศไทยมีศักยภาพเพียงพอที่จะนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ ซึ่งเป็นเพียง

ข้อเดียวที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าผู้ตอบยังไม่ค่อยมั่นใจว่าผู้ประกอบการจะมีศักยภาพเพียงพอต่อการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในเรื่องนี้ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่เพื่อให้มีการส่งเสริมนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ ตัวอย่างของการรับรองระบบมาตรฐานต่างๆ ได้แก่ ISO9000 ISO14000 HACCP รวมไปถึงระบบ SA8000 ที่มีการนำมาใช้ในประเทศไทยเพียงแห่งเดียว ซึ่งระบบต่างๆ เหล่านี้ ควรได้รับการปฏิบัติเพิ่มเติมจากโครงการเนื้อสัตว์อนามัย ของกรมปศุสัตว์ ซึ่งอาจยังไม่เพียงพอในทัศนะของผู้บริโภค

● การยอมรับที่จะซื้อเนื้อสัตว์ในราคาที่สูงขึ้นหากมีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้เนื้อหมูมีราคาเท่าเดิม แต่ยอมรับราคาที่สูงขึ้น 1-3 บาทต่อกิโลกรัมของเนื้อไก่ถ้ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะยอมรับราคาที่สูงขึ้นของเนื้อไก่ เพราะเนื้อไก่เป็นเนื้อสัตว์ที่มีราคาไม่แพงนัก ปัจจุบันเนื้อไก่มีราคากิโลกรัมละ 45-50 บาท ในขณะที่เนื้อหมูมีราคากิโลกรัมละประมาณ 100 บาท จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นว่าการที่ราคาของเนื้อไก่จะเพิ่มขึ้น 1-3 บาทต่อกิโลกรัมถ้ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ขึ้นนั้นเป็นเรื่องที่ผู้บริโภคสามารถยอมรับได้

● ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้เรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยระดับความถี่ในการซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านที่ผู้บริโภคยังซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ตบ่อยเพียงใด ก็จะมีโอกาสรับรู้หรือมีประสบการณ์เรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับมากขึ้น ส่วนปัจจัยด้านอื่นที่ทำการศึกษามี

ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการรับรู้เรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับในประเทศไทย

นอกจากนี้ผลการทดสอบสมมติฐานยังพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ระบบการตรวจสอบย้อนกลับช่วยให้ตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่า การนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้เป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากหากระบบการตรวจสอบย้อนกลับสามารถช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยมากยิ่งขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้บริโภครับรู้ได้ถึงคุณภาพและความปลอดภัยของเนื้อสัตว์นั้น ผลจากเรื่องนี้ควรทำให้ผู้ประกอบการสนใจที่จะลงทุนเพื่อสร้างระบบการตรวจสอบย้อนกลับที่จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของผู้บริโภคในประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อสุดท้ายพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับมากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบดังกล่าว สิ่งนี้เป็นสิ่งตอกย้ำว่า ผู้บริโภคที่เลือกซื้อเนื้อสัตว์ต้องการให้มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้จริง ซึ่งหากมีการนำมาใช้และทำให้ผู้บริโภครับรู้ได้ ก็ควรจะทำให้ผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการที่นำระบบมาใช้สามารถเพิ่มยอดขายได้มากขึ้น และเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่าผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ

ข้อเสนอแนะ

1. ใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น

จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้กับเนื้อสัตว์ทุกประเภทนั้น เนื่องจากปัจจุบันมีเนื้อสัตว์เพียงสองประเภทได้แก่ เนื้อหมู และเนื้อไก่ ที่สามารถ

ตรวจสอบย้อนกลับได้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าในอนาคตถ้าหากผู้ประกอบการที่ผลิตหรือจำหน่ายเนื้อสัตว์ประเภทอื่นเช่น เนื้อวัว เนื้อปลา หรือเนื้อสัตว์อื่นๆ ที่มีความสนใจและต้องการสร้างระบบการตรวจสอบย้อนกลับในการจำหน่ายสินค้านั้น จะได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้บริโภค แต่ทั้งนี้ ต้องยอมรับว่าการพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับมีความยุ่งยากและต้องใช้เงินลงทุนสูง ซึ่งอาจจะไม่คุ้มค่าในระยะแรกผู้ประกอบการจึงต้องมีเงินทุนและมีความรู้ด้านเทคโนโลยีเป็นอย่างดีและมีข้อมูลอย่างละเอียดก่อนที่จะลงทุนพัฒนาระบบขึ้นมา

2. ติดบาร์โค้ดสำหรับตรวจสอบไว้ที่ด้านหน้าของบรรจุภัณฑ์ให้เห็นได้อย่างชัดเจน

จากผลการวิจัยที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ว่ามี การนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ นั้น ไม่มีความประทับใจในการใช้เครื่องตรวจสอบย้อนกลับ รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่างที่ซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบอยู่ แต่ไม่ทราบว่ามีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้กับสินค้า เนื่องจากผลิตภัณฑ์ใช้ระบบบาร์โค้ดในการตรวจสอบย้อนกลับ บนตัวฉลากของผลิตภัณฑ์จึงมีบาร์โค้ดสองประเภท ได้แก่ บาร์โค้ดสำหรับการชำระเงินตามมูลค่าของสินค้าซึ่งจะถูกใช้เมื่อนำสินค้าไปชำระเงินที่แคชเชียร์ บาร์โค้ดอีกประเภทได้แก่บาร์โค้ดสำหรับการตรวจสอบย้อนกลับซึ่งจะมีการระบุลักษณะการใช้งานอย่างชัดเจนแต่กลับถูกติดไว้อยู่ด้านล่างของตัวผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ควรติดบาร์โค้ดสำหรับการตรวจสอบย้อนกลับนี้ไว้ในตำแหน่งที่สามารถเห็นได้เด่นชัดบนตัวสินค้า ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริโภคมีโอกาสเกิดการรับรู้ และประสบการณ์ในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ ประโยชน์อีกประการของบาร์โค้ดก็คือ ช่วยให้ผลิตภัณฑ์ที่สามารถที่จะถูกตรวจสอบย้อนกลับได้ตลอดเวลา

3. พัฒนาระบบที่ช่วยให้สามารถสื่อสารข้อความได้

นอกเหนือจากกลยุทธ์ด้านตัวผลิตภัณฑ์ที่ได้กล่าวไปแล้ว ผู้ประกอบการสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพให้สามารถช่วยในการสื่อสารข้อความไปยังผู้บริโภคได้จากผลการวิจัยที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างยังไม่รับรู้ว่ามีผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ให้อาหารได้มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ หรือแม้กระทั่งผู้ที่กำลังซื้อหรือเคยซื้อสินค้าที่ย้อนนั้นบางรายรับรู้ว่ามีระบบการตรวจสอบย้อนกลับแต่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการใช้ ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ผู้ประกอบการควรปรับปรุงประสิทธิภาพให้สามารถถ่ายทอดข้อมูลให้แก่ผู้บริโภคด้วย เช่น การทำฉลากข้อความที่บรรจุภัณฑ์เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถมองเห็น และรับทราบข้อความซึ่งจะนำไปสู่การสนใจในตัวระบบการตรวจสอบย้อนกลับด้วย

4. คุณภาพสินค้าและการบริการ

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริโภคใส่ใจในเรื่องของคุณภาพและความปลอดภัยในการบริโภคเนื้อสัตว์ การที่กลุ่มตัวอย่างยอมรับราคาที่สูงขึ้นเล็กน้อยของเนื้อไก่ถ้าหากมีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในขณะที่ยังไม่ยอมรับราคาที่สูงขึ้นของเนื้อหมู ดังนั้นผู้ประกอบการที่จำหน่ายสินค้าประเภทเนื้อไก่ อาจนำข้อมูลนี้มาใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนสร้างระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้ง่ายขึ้น สำหรับผู้ประกอบการที่มีการลงทุนเกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับแล้วนั้น หากมีการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเพื่อทำให้ผู้บริโภครับรู้ได้ว่าการลงทุนด้านเทคโนโลยีดังกล่าวก็สามารถที่จะเพิ่มราคาของเนื้อไก่ได้ 1-3 บาทต่อกิโลกรัม

5. ขยายพื้นที่การตั้งเครื่องตรวจสอบย้อนกลับไปยังห้างสรรพสินค้าอื่นๆ

เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ห้างที่กลุ่มตัวอย่างตอบว่าไปเดินซื้อของในซูเปอร์มาร์เก็ตบ่อยที่สุดคือห้างเดอะมอลล์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผู้ประกอบการที่สนใจ

สามารถเลือกลงทุนสร้างระบบการตรวจสอบย้อนกลับและนำไปติดตั้งยังซูเปอร์มาร์เก็ตของห้างสรรพสินค้าต่างๆ อื่นๆ นอกเหนือจากห้างในเครือของเดอะมอลล์ทีเดียว เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการรับรู้และเพิ่มประสบการณ์ในการใช้เครื่องตรวจสอบย้อนกลับมากขึ้น

6. เน้นการสื่อสารข้อมูลผ่านการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ

จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ในกลุ่มผู้บริโภคต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับมีจำนวนน้อยอยู่ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากผู้ประกอบการต้องการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้จริง ควรเน้นในเรื่องของการสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการ (Integrated Marketing Communication – IMC) ด้วยเพื่อสร้างการรับรู้ที่ดีต่อการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ อันจะนำไปสู่การเพิ่มยอดขายได้ กลยุทธ์ด้านการสื่อสารทางการตลาดที่เสนอแนะ ได้แก่ การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร ณ จุดขาย และการบริหารลูกค้าสัมพันธ์ (Customer Relationship Management-CRM)

7. ขอเพิ่มการสนับสนุนจากภาครัฐ

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างยังไม่รับรู้ว่ามี การสนับสนุนจากภาครัฐในเรื่องของการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ แสดงให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์จากภาครัฐอาจยังไม่เพียงพอ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหากต้องการให้ผู้บริโภครับรู้เรื่องระบบการตรวจสอบย้อนกลับนี้มากขึ้น ภาครัฐควรให้การสนับสนุนผู้ประกอบการอย่างเต็มที่หรือมากขึ้น เช่น การช่วยเหลือเรื่องภาษี เนื่องจากระบบนี้เป็นระบบที่สามารถเพิ่มคุณภาพและความปลอดภัยในการบริโภคเนื้อสัตว์ของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่า การนำระบบมาใช้ต้องใช้การลงทุนค่อนข้างมาก แต่เมื่อเทียบกับคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของประชาชน น่าจะถือว่าเป็นสิ่งที่คุ้มค่าและเหมาะสมแก่การลงทุน

ดังนั้น ภาครัฐควรให้การส่งเสริมผู้ประกอบการได้ตระหนักถึงความจำเป็นในการนำระบบมาใช้ โดยการเพิ่มเติมเข้าไปในข้อกำหนดของระบบมาตรฐานต่างๆ อันได้แก่ HACCP หรือระบบมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าประเภทอาหาร รวมไปถึงตราสัญลักษณ์อย. หรือมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม (มอก.) เป็นต้น

ข้อจำกัดในงานวิจัย

1. ผลของการวิจัยอาจสะท้อนให้เห็นทัศนคติของผู้บริโภคในช่วงเวลาที่ทำกรวิจัย ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีการเกิดไข้หวัดใหญ่ปี 2009 (ไข้หวัดหมู) ระบาดค่อนข้างรุนแรง ทำให้ผลที่ได้ อาจมีความแตกต่างหากการเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงเวลาที่ไม่มีเหตุการณ์การระบาดของโรคนี้

2. การวิจัยในครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างเฉพาะในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่สามารถสะท้อนให้เห็นการรับรู้ในเรื่องการตรวจสอบย้อนกลับของประชากรทั่วทั้งประเทศ แต่เนื่องจากการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ในการตลาดส่วนใหญ่

มักจะเริ่มต้นทดลองในกรุงเทพมหานครก่อน ผู้วิจัยจึงเห็นควรว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลือกควรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร เพราะมีโอกาสที่จะมีประสบการณ์ในการใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างจากต่างจังหวัด

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

เนื่องจากระบบการตรวจสอบย้อนกลับอาจจะยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากนัก อย่างไรก็ตามแนวโน้มในอนาคต ในเรื่องความสนใจในความปลอดภัยในการบริโภคเนื้อสัตว์จะมีเพิ่มขึ้นการวิจัยในอนาคต สามารถทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการชนิดต่างๆ เพื่อหาเครื่องมือที่เหมาะสมที่สุดต่อการสร้างการรับรู้ต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับ รวมทั้งสาเหตุของการไม่ใช้ระบบการตรวจสอบย้อนกลับผ่านระบบ SMS และเว็บไซต์ เพื่อทำความเข้าใจว่าเพราะเหตุใดผู้บริโภคจึงไม่สนใจช่องทางดังกล่าว และสามารถนำข้อมูลมาช่วยในการส่งเสริมให้ผู้บริโภคสนใจช่องทางเหล่านี้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2552). **การใช้ SPSS for Windows** ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัทธรรมสาร จำกัด.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2551). **การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Windows**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). **การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .

กุลทลี รื่นรมย์. (2551). **การวิจัยการตลาด**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ. (2551). **Marketing Insight**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัท โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์ จำกัด.

ธีรพันธ์ โล่ห์ทองคำ. (2551). **เจาะลึกถึงแก่น ไอเอ็มซี (Inside IMC)**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บริษัท โอ เอส พรินต์ติ้ง เฮาส์ จำกัด.

ภาษาอังกฤษ

Assael, H. (1998). **Consumer Behaviour and Marketing Action**. 6th Edition . Cincinnati, Ohio : South-Western College.

Dickinson, David L. and DeeVon Bailey. (2002). **Meat Traceability: Are U.S. consumers willing to pay for it?**. Journal of Agricultural and Resource Economics.

Kotler, Philip. (1997). **Marketing Management 9th Edition**. New Jersey : Prentice Hall.

Schiffman, Leon G. and Leslie Lazar Kanuk. (2007). **Consumer Behavior**. 9th Edition. Upper Saddle River, New Jersey : Pearson / Prentice-Hall.

Seymour Sudman. (1976). **Applied Sampling**. New York : Academic.

เว็บไซต์

Eugene Mahalingam. (2009). **Food Trace can benefit Malaysia**. [Online]. Available: <http://biz.thestar.com.my/news/story.asp?file=/2008/3/19/business/20675298&sec =business>

Europa . (2009). **Food Safety - From the Farm to the Fork**. [Online]. Available: <http://ec.europa.eu/food/>

Food & Fertilize Technology Center for the Asian and Pacific Region. (2009). **Development and Adoption of Traceability System for Fish and Fish Products in Asia**. [Online]. Available: <http://www.agnet.org/library/ac/2007f/>

Halal Focus. com. (2009). **Global food traceability experts reveal how Malaysian companies can enter global markets**. [Online]. Available: http://www.halalfocus.com/artman2/publish/asia/Global_food_traceability_experts_reveal_how_Malaysian_companies_can_enter_global_markets.shtml

Health & Consumer Protection Directorate-General. (2009). Food Traceability. [Online]. Available: www.ccsd.biz

Onderzoek Informatie. (2009). **Project: Food Traceability**. [Online]. Available: <http://www.onderzoekinformatie.nl/en/oi/nod/onderzoek/OND1335000/>

ThaiEurope.Net . (2009). **ระบบสืบค้นย้อนกลับสินค้าอาหาร (Food Traceability) ของ EU**. [Online]. Available: <http://news.thaieurope.net/content/view/2576/63/>

- ThaiPR.Net. (2009). **ข่าวอุปโลก-บริโลก**. [Online]. Available: <http://www.thaipr.net/nc/readnews.aspx>
- www.fishfarmer-magazine.com. (2009). **Traceability of Malaysian tilapia is tamper-proof**. [Online]. Available: http://www.genomar.no/arch/_img/9081395.pdf
- กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2552). **โครงการเนื้อสัตว์อนามัย**. [Online]. Available: www.dld.go.th/certify/certify/page/project/data/food.doc
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. (2552). **ความร่วมมือต่างประเทศ**. [Online]. Available: http://www.nectec.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=123&Itemid=206
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.). (2552). **ข่าวสุขภาพ**. [Online]. Available: <http://www.thaihealth.or.th/node/8863>
- สุณี นัตราคม. (2552.) **บทความเรื่องระบบการตรวจพิสูจน์ย้อนกลับ (traceability) กับการกีดกันทางการค้า**. [Online]. Available: www.lib.ru.ac.th/knowledge/s_chatrakom/pdf/traceability.pdf
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (2552). **ข่าวไทยรัฐออนไลน์**. [Online]. Available: <http://www.thairath.co.th/today>
- โรงพยาบาลศิริราช. (2552). **ความรู้สู่ประชาชน**. [Online]. Available: <http://www.si.mahidol.ac.th/sidoctor/epl/articledetail.asp?id=10>

ข้อมูลอ้างอิง

เครือข่ายโทร. (2552). **e-Traceability System**. Food Safety Extension Department .

ภาคผนวก แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย

การรับรู้และการยอมรับ ต่อการนำระบบ การตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาใช้ในการจำหน่ายสินค้าประเภทเนื้อสัตว์

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามนี้ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และการยอมรับของผู้บริโภคต่อการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาใช้ในสินค้าประเภทเนื้อสัตว์ในประเทศไทย และนำผลที่ได้มานำเสนอแก่องค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มความปลอดภัยในการบริโภคเนื้อสัตว์ในประเทศต่อไป คำตอบและข้อมูลทุกข้อของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ ผู้วิจัยจะนำเฉพาะบทสรุปเพื่อใช้ประมวลผลในภาพรวมเพื่อการศึกษาเท่านั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลตามความจริงและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ธีรธรรม เปี่ยมคุณธรรม

นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร. : 081-5686228, e-mail : theerathamp@gmail.com

โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลส่วนบุคคล

- เพศ :
☐ ชาย ☐ หญิง
- อายุ :
☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 21-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ มากกว่า 50 ปี
- ระดับการศึกษา :
☐ มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ☐ ปวส./อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
- อาชีพ :
☐ ข้าราชการ ☐ รัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานเอกชน/ห้างร้าน
☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ แม่บ้าน/ว่างงาน ☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ อื่นๆ (ระบุ) _____
- ระดับรายได้ต่อเดือน :
☐ ไม่เกิน 10,000 บาท ☐ 10,001-20,000 บาท ☐ 20,001-30,000 บาท
☐ 30,001-40,000 บาท ☐ 40,001-50,000 บาท ☐ มากกว่า 50,000 บาท
- ปกติท่านทำอาหารรับประทานเองบ่อยเพียงใด?
☐ ทุกวัน ☐ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ☐ เดือนละ 2-3 ครั้ง ☐ เดือนละ 1 ครั้ง ☐ น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง
- ปกติท่านซื้อเนื้อสัตว์ เช่นเนื้อหมู เนื้อไก่ จากซูเปอร์มาร์เก็ตที่อยู่ในห้างสรรพสินค้าบ่อยเพียงใด?
☐ ทุกวัน ☐ สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ☐ เดือนละ 2-3 ครั้ง ☐ เดือนละ 1 ครั้ง ☐ น้อยกว่าเดือนละ 1 ครั้ง

8. โปรดเรียงลำดับ 1-3 สำหรับห้างสรรพสินค้าที่ท่านเลือกซื้อสินค้าในซูเปอร์มาร์เก็ตบ่อยที่สุด?

โดยที่ 1 = ห้างที่ท่านไปซื้อบ่อยที่สุด, 2 และ 3 = ห้างที่ท่านไปซื้อบ่อยรองลงไปตามลำดับ

- | | | | |
|--|-----------------------------------|--------------------------------------|------------------------------------|
| ☐ เซ็นทรัล | ☐ โรบินสัน | ☐ สยามพารากอน | ☐ เดอะมอลล์ |
| ☐ ฟู้ดแลนด์ | ☐ จัสโก้ | ☐ เอสพลานาด์ | |
| ☐ อื่นๆ (ระบุ) _____ (ไม่รวม โลตัส คาร์ฟูร์ บิ๊กซี แม็คโคร) | | | |

ส่วนที่ 2 : ปัจจัยในการเลือกซื้อเนื้อสัตว์ในห้างสรรพสินค้า

9. โปรดเรียงลำดับ 1-3 การให้ความสำคัญต่อปัจจัยในการเลือกซื้อเนื้อสัตว์จากซูเปอร์มาร์เก็ต?

โดยที่ 1 = ปัจจัยที่ท่านให้ความสำคัญที่สุด, 2 และ 3 = ปัจจัยที่ท่านให้ความสำคัญรองลงไปตามลำดับ

- | | |
|--|---|
| ☐ ความปลอดภัยในการบริโภค | ☐ ราคา |
| ☐ การส่งเสริมการขายต่างๆ (Promotion) | ☐ ยี่ห้อ/ตราสินค้า |
| ☐ มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาของเนื้อสัตว์ | ☐ ความสดใหม่ |
| ☐ บรรจุภัณฑ์ (Package) | ☐ อื่นๆ (ระบุ) _____ |

ส่วนที่ 3 : การรับรู้ต่อระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

10. ท่านทราบว่าเนื้อสัตว์เป็นสาเหตุหนึ่งของการติดเชื้อหรือการนำโรคบางอย่างมาสู่คน?

- ☐ ทราบ ☐ ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ

11. ท่านทราบว่าปัจจุบันในประเทศไทย มีระบบที่สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาและการขนส่งของเนื้อสัตว์ โดยตรวจสอบข้อมูลกลับไปยังโรงงานหรือฟาร์มที่เลี้ยงสัตว์ได้ตลอดกระบวนการผลิต?

- ☐ ทราบ ☐ ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ (จบคำถาม - ขอบขอบคุณ)

12. หากท่านทราบว่ามีระบบดังกล่าว ท่านทราบหรือไม่ว่าระบบนี้ของผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ยี่ห้อใด? (ตอบได้เพียงข้อเดียว)

- ☐ S-Pure ☐ CP ☐ Natural
- ☐ TOPS ☐ ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ

13. ท่านเคยมีประสบการณ์ในการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าประเภทเนื้อสัตว์?

- ☐ เคย ☐ ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 18)

14. หากท่านเคยมีประสบการณ์ในการตรวจสอบย้อนกลับ ท่านเคยตรวจสอบผ่านช่องทางใดบ้าง? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เครื่องสแกนบาร์โค้ดใกล้ที่วางสินค้า ☐ ผ่านระบบ sms ☐ ผ่าน web site

15. เนื้อสัตว์ประเภทใดที่ท่านเคยมีประสบการณ์ในการตรวจสอบย้อนกลับจริง? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ เนื้อหมู ☐ เนื้อไก่ ☐ อื่นๆ (ระบุ) _____

16. ท่านคิดว่าระบบการตรวจสอบย้อนกลับใช้งานง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน?

- ☐ ใช้งานง่าย ☐ ใช้งานยาก

17. ท่านทราบว่าปัจจุบัน ในต่างประเทศมีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้กันอย่างแพร่หลาย?

- ☐ ทราบ ☐ ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ

18. ท่านทราบว่าภาครัฐให้การสนับสนุนต่อการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในประเทศไทย?

- ☐ ทราบ ☐ ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ

19. ท่านทราบประโยชน์ของการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้?

- ☐ ทราบ ☐ ไม่ทราบ / ไม่แน่ใจ

20. ในความเห็นของท่าน ประโยชน์ของการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ คือ? (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ผู้บริโภคมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัย ☐ เรียกร้องหรืออ้างสิทธิ ได้กรณีเกิดปัญหา
- ☐ ลดความเสี่ยงที่ต้องบริโภคสินค้าที่มีปัญหา ☐ ทราบถึงข้อมูลที่มาของสินค้าที่ตนเองบริโภคได้
- ☐ การคัดแยกสินค้ากรณีเกิดปัญหา ☐ ตรวจสอบคุณภาพในแต่ละกระบวนการ
- ☐ เพื่อการส่งออกเนื้อสัตว์ไปยังต่างประเทศ ☐ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน
- ☐ ลดผลกระทบเชิงลบในทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้น
- ☐ อื่นๆ (ระบุ) _____
- ☐ ไม่เห็นประโยชน์จากการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้

ส่วนที่ 4: ท่านมีความคิดเห็นประการใด? ต่อประเด็นคำถามต่างๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็นคำถาม	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่มีความ คิดเห็น	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
21. เนื้อสัตว์ที่วางจำหน่ายในตู้แช่ (Chilled Meat) มีความสดมากกว่าเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายตามแผงในตลาดสด					
22. เนื้อสัตว์ที่วางจำหน่ายในตู้แช่ (Chilled Meat) มีความปลอดภัยมากกว่าเนื้อสัตว์ที่จำหน่ายตามแผงในตลาดสด					
23. ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ สามารถช่วยให้ท่านตัดสินใจเลือกซื้อเนื้อสัตว์บริโภคได้อย่างปลอดภัยยิ่งขึ้น					
24. ท่านจะซื้อเนื้อสัตว์ที่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มากกว่าเนื้อสัตว์ที่ไม่มีระบบการตรวจสอบย้อนกลับ					
25. ท่านอยากให้มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มาใช้กับเนื้อสัตว์ทุกประเภท (เนื้อวัว เนื้อปลา อาหารทะเล ฯลฯ)					
26. ท่านเชื่อว่าผู้บริโภคในประเทศไทยจะให้ความสนใจและตอบรับการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้เป็นอย่างดี					
27. ท่านอยากให้มีการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มาใช้อย่างแพร่หลายทั่วประเทศ					
28. ผู้ประกอบการในประเทศไทยมีศักยภาพเพียงพอที่จะนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มาใช้อย่างแพร่หลาย					
29. ผู้ประกอบการที่นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในการจำหน่ายเนื้อสัตว์โดยไม่ขึ้นราคา จัดได้ว่ามีความรับผิดชอบต่อสังคม					
30. รัฐบาลควรให้การสนับสนุนมากยิ่งขึ้นในการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ มาใช้ในการจำหน่ายเนื้อสัตว์					

ส่วนที่ 5 : การเปรียบเทียบราคาเนื้อสัตว์ สำหรับการนำระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาใช้

31. หากมีการนำระบบตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในการจำหน่ายเนื้อหมู ท่านยอมรับที่จะซื้อเนื้อหมูในราคาที่สูงขึ้นประมาณกี่โลกรัม

ละกิโลบาท

- ☐ ราคาเท่าเดิม ☐ ราคาสูงขึ้น 1-3 บาท/ก.ก. ☐ ราคาสูงขึ้น 4-6 บาท/ก.ก.
☐ ราคาสูงขึ้น 7-9 บาท/ก.ก. ☐ ราคาสูงขึ้น 10-12 บาท/ก.ก. ☐ ราคาสูงขึ้น 13-15 บาท/ก.ก.

32. หากมีการนำระบบตรวจสอบย้อนกลับมาใช้ในการจำหน่ายเนื้อไก่ ท่านยอมรับที่จะซื้อเนื้อไก่ในราคาที่สูงขึ้นประมาณกี่โลกรัม

ละกิโลบาท

- ☐ ราคาเท่าเดิม ☐ ราคาสูงขึ้น 1-3 บาท/ก.ก. ☐ ราคาสูงขึ้น 4-6 บาท/ก.ก.
☐ ราคาสูงขึ้น 7-9 บาท/ก.ก. ☐ ราคาสูงขึ้น 10-12 บาท/ก.ก. ☐ ราคาสูงขึ้น 13-15 บาท/ก.ก.

33. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability)

++++ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม++++